

Stortinget
v/ Næringskomiteen
0026 Oslo

Vår ref: kav 15. januar 2009

Komitéhøring for St.meld. nr. 7 (2008-2009), ”Et nyskapende og bærekraftig Norge”

Tekna viser til høringsmøte i Næringskomiteen mandag 19.01.09 vedrørende St.meld. nr. 7 – ”Et nyskapende og bærekraftig Norge” (innovasjonsmeldingen). Under følger et sammendrag av sakene vi kommer til å ta opp i denne forbindelse.

Det overordnede målet med innovasjonspolitikken er at norske arbeidsplasser også fremover skal gi høy verdiskaping - en forutsetning for et høyt velferdsnivå. Vi må da ha en høyt utdannet arbeidsstyrke og bedrifter som satser på kunnskap, FoU og nyskaping. Evnen til å ta i bruk kunnskap vil også være avgjørende for at norske virksomheter kan bidra til å løse globale utfordringer: På noen områder har vi også fortrinn gjennom sterke fagmiljøer og bedrifter med et sterkt engasjement – det gjelder særlig innenfor energi og klima.

Vi etterlyser i denne sammenheng en overordnet, sammenholden og flerårig kunnskaps og verdiskapingsplan som gjennom å etablere prioriteringer for ressursbruk bidrar til høy kvalitet i utdanning og forskning, sterkere forskningsinnsats i næringslivet og en strategisk og fokusert satsing på næringer der Norge har forutsetninger for å bli gode. En forpliktende opptrappingsplan vil bidra til å skape nødvendig forutsigbarhet for FoU og innovasjonsprosjekter som ofte har lange planleggingshorisonter. Sammen med LO og NHO har Tekna gjennom Kunnskapsdugnaden tidligere presentert utkast til en slik plan.

I all hovedsak slutter Tekna seg til det virkelighetsbildet som regjeringen gir i meldingen. Like fullt vil vi påpeke at dette virkelighetsbildet har endret seg drastisk de siste månedene. Den globale finanskrisen som oppstod høsten 2008, og som vi nå for alvor merker virkningene av også i Norge, vil få stor innvirkning på norsk økonomi fremover; det bør også gi grunnlag for justeringer i kursen i innovasjonspolitikken.

Vår bekymring er at finansuroen vil slå negativt ut for Norges samlede innsats på forskning, utvikling og innovasjon. Forskningsrådet melder allerede at de opplever at prosjekter stopper opp eller utsettes på grunn av mangel på kapital og risikoavlastning. Dette har vist seg å være tilfellet i tidligere nedgangsperioder. I krisetider avtar FoU-innsatsen raskt, mens det tar lang tid å bygge den opp igjen. Tapet av kompetanse vil i mange tilfeller være vanskelig å ta igjen. Prosjekter med stort potensial for

verdiskaping og næringsutvikling blir skrinlagt, og samfunnet går glipp av de muligheter disse representerer.

Tekna mener at i den situasjonen vi nå befinner oss i, vil en styrking av offentlig innsats for FoU og innovasjon være helt nødvendig for å redusere tap av kompetanse. Vi bør også oppfatte situasjonen som at den gir muligheter til å styre den teknologiske utviklingen raskere i bærekraftig retning.

Innovasjonsmeldingens analysedel og OECDs evaluering viser at vi har virkemidler som virker, som SkatteFunn, brukerstyrt forskning og IFU og OFU- kontrakter. Vi mener at det samlede volumet for disse virkemidlene er for lavt, særlig i de krisetider som vi nå opplever. Ordningene bør derfor styrkes:

SkatteFunn

- Fjerne innstramminger fra 2007
- Midlertidig utviding av ordningen til å omfatte store bedrifter
- Øke beløpsgrensen fra 4 til 8 millioner for egenutført FoU
- Styrke ordningen for nyere forskningsintensive bedrifter ved å heve støttesatsen fra 20 % til 30 %, og heve taket til 45 millioner

Brukerstyrt forskning

- Økte bevilgninger til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), og økt prosentandel for offentlig finansiering. For brukerstyrte prosjekter utgjør ofte offentlig andel 25 %, mens EØS-regelverket tillater 50 % eller mer.

IFU/OFU kontrakter

- Innovasjon Norge mottar langt flere velkvalifiserte søknader enn de kan innfri. Bevilgningene til IFU/OFU – kontrakter bør derfor heves.

Etablering av nye markeder

- Staten bør i sin rolle som innkjøper og regulator legge til rette for at FoU og nyskaping prioriteres i bedriftene.
- Staten bør øke bidraget til risikolån og i ordninger for å tilføre kapital til nye teknologibedrifter. Disse har i utgangspunktet lite realkapital, og vil derfor være spesielt utsatt for innstramminger i kapitalmarkedene.

Forskningsinstituttene

- Forskningsinstitutter som har en betydelig andel av sin inntekt fra samarbeid med næringslivet vil merke nedgangen tydelig. Dette gjelder særlig de teknisk-industrielle instituttene. Økte basisbevilgninger til instituttene er nødvendig for å sikre kontinuitet i FoU-innsatsen, forhindre at gode prosjekter legges på is og sikre at instituttene kan holde på kompetansen gjennom krisen de nå opplever.

Kompetanseutvikling for arbeidslivet

- Situasjonen med lavere aktivitet og mindre press på arbeidsressursene må brukes til å heve kompetansen i arbeidslivet gjennom satsing på etter- og videreutdanning. For å lykkes med dette er det avgjørende å få på plass en finansieringsordning som gir livsopphold for ansatte som tar denne type kurs og utdanning. Finansieringen bør baseres på en tredeling mellom bedriftene, staten og den enkelte arbeidstaker.

- En økning av studentkullene bør utnyttes til å få flere å ta høyere utdanning innefØr realfag og teknologi. Staten bør legge til rette for økt kapasitet i utdanningene ved å styrke finansieringen.

Finansuroen og den påfølgende nedgangen i realØkonomien bør brukes for å få til langsiktig bærekraftig utvikling. Vi støtter UNEP's initiativ for utviklingen av en grønn Økonomi (Global Green Economy – initiative/ Global Green New Deal) har som hovedformål å vise hvordan vi kan skape nye jobber og Økonomisk vekst på kort og lang sikt gjennom å verne miljøet. Econ-PØyry har på oppdrag fra Tekna nylig laget en rapport som viser at grønne tiltak i forbindelse med krisepakke også har en stor sysselsettingseffekt. Rapporten anbefaler blant annet at det settes av Økte midler til pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor fornybar energi, noe som Tekna også er opptatt av. Vi støtter Forskningsrådets forslag til styrking av bærekraftig verdiskaping:

- Forskningsrådet har mottatt mange gode søknader til forskningssentra for miljøvennlig energi (FME), men har ikke midler til å innfri alle de kvalifiserte kandidatene. Bevilgningene til FME bør derfor økes.
- Demonstrasjonsanlegg for fornybar energi offshore er i tråd med klimafØrliket, men etableringen av en finansieringsordning har blitt en kasteball i virkemiddelapparatet. Det er viktig at demonstrasjonsanlegg ses i sammenheng med den Økte satsingen på fornybar energi, slik at det etableres en helhetlig satsing langs innovasjonskjeden. Vi støtter derfor Forskningsrådets forslag om at det bevilges 150 mill kr til Forskningsrådet i 2009 for et slikt program, og at ordningen gjøres langsiktig.

Dersom komiteen har spørsmål rundt vØre innspill til innovasjonsmeldingen, bistØr vi gjerne.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Kåre Rygg Johnsen
GeneralsekretØr

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største foreningen i Akademikerne. Foreningen har 51 000 medlemmer med masterutdanning innenfor teknologi og naturvitenskap, i forskjellige yrkessituasjoner og med ulike interesser.